

Розробляються нові методи конструювання для отримання нових бажаних форм. Навмисне порушення балансу виробу, використання не характерних прибавок на вільне облягання виробу до фігури, деформація деталей крою. Переважає муляжний метод виготовлення конструкції виробу (метод наколки, макетування або моделювання на манекені). Експериментування та імпровізація – невід’ємна частина проектування, яке можливо перетворити в «вільну гру структури», яку запропонував Ж. Дерріда для аналізу і розуміння художнього тексту.

### **Список використаних джерел:**

1. Ильин И.П. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм : монография. Москва : Интрада, 1996. 252 с.
2. Шаталова Ю.В., Мироненко В.П. Авангардизм и деконструктивизм в творчестве современных западных модельеров : автореф. ... магистр; доктор архит. профессор : 05.04.2011. Харьков, 2011. 20 с.
3. Шаталова Ю., Мироненко В. Авангардизм и деконструктивизм в творчестве современных западных модельеров. Вісник ХДАДМ – Дизайн. 2011. № 2. С. 83.
4. Барыкина М. Мартин Маржела : все, что нужно знать о величайшем деконструктивисте моды. Интернет изд-во 7Sisters. 03.03.2019. URL: <https://7sisters.ru/fashion/107429-martin-marzhela-vse-chto-nuzhno-znat-o-velichayshem-dekonstruktiviste-modyi.html> (дата звернення: 10.07.2019).

**Гриненко С.М.**

*аспірант,*

*Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв*

## **РОЗВИТОК КОНКУРСНО-ФЕСТИВАЛЬНОГО РУХУ В ГІТАРНОМУ МИСТЕЦТВІ УКРАЇНИ**

В сучасному українському просторі проходить чимало музичних фестивалів, серед яких наявні і гітарні. Для фестивального руху необхідним є проходження декількох етапів. І. Бермес вказує на те, що проведення фестивалів потребує чималих зусиль не лише з боку безпосередніх учасників чи конкурсантів (коли мова йде про конкурс), а й, насамперед, від їх засновників, організаторів та робочої групи. «Організація музичних фестивалів в Україні – справа порівняно нова. Як масштабна подія, фестиваль потребує ретельної організаційної підготовки, котра охоплює такі складові: відкриття, закриття, проведення різних заходів (прес-конференцій, майстер-класів, наукових конференцій, творчих зустрічей), забезпечення концертних майданчиків, формування концертних програм, проведення концертів, розміщення колективів тощо» [1, с. 151]. Різноманітні форми, які

застосовуються у сучасних фестивалях, сприяють більшій зацікавленості у них з боку безпосередніх учасників. Саме за допомогою фестивалів відбувається розвиток досить великої групи людей, адже за рахунок поєднання майстер-класів, концертів, творчих зустрічей може залучатися більше публіки, аніж у концертах. В закордонній практиці ХХ століття перший гітарний конкурс, що мав назву «First Guitar Competition», пройшов в 1949 році в Токіо, згодом він був перейменований у «Токуо International Guitar Competition». У Європі перший конкурс для гітаристів відбувся завдяки А.Сеговії, який спромігся включенню даної спеціальності у мультиінструментальний конкурс – «Geneva International Music Competition». Слідом за ним почало виникати все більше гітарних конкурсів та фестивалів у різних країнах Європи та США. За рахунок того, що існує надзвичайно багато фестивалів-конкурсів, причому вони мають різний масштаб проведення, в даному дослідженні не ставиться мета висвітлити чи принаймні згадати навіть найголовніші з них. Лише у США є не менше дванадцяти гітарних конкурсів, винагорода за перемогу у яких коливається від тридцяти тисяч до тисячі шістсот доларів. В європейському просторі функціонує не менше тридцяти конкурсів, не рахуючи ті, що припинили своє існування. Зазначимо, що у більшості європейських країн проводяться фестивалі-конкурси та змагання у майстерності гри на класичній гітарі – у Греції, Польщі, Угорщині, Італії, Німеччині, Іспанії, Португалії та т.п. Високий рівень українського гітарного виконавства сприяє тому, що вітчизняні гітаристи досить часто стають лауреатами у різних закордонних міжнародних конкурсах, як більш «аматорських», так і «професійних». На Міжнародному фестивалі-конкурсі класичної гітари «Гітарні дні у Веленце», який проходив в липні 2018 року в угорському місті Веленце, лауреатами першої та третьої премії у різних вікових категоріях стали саме українські виконавиці (А. Козлова та М. Перекотій). А такий відомий український гітарист як Марко Топчій має більше ніж 90 нагород у різних міжнародних гітарних конкурсах, причому сорок один раз він ставав лауреатом першої премії. Лише в 2018 року він здобув перше місце та приз глядацьких симпатій у «Spring Music Festival, International Guitar Competition» (Португалія), перше місце на «Miami International GuitART Festival and Concert Artist Performance Competition» (Маямі, штат Флоріда, США) та спеціальну нагороду «Leo Brouwer prize (best M. Castelnuovo-Tedesco – Capriccio Diabolico interpretation)» на «International Classical Guitar Competition Andrés Segovia» (La Herradura, Іспанія). Можна виділити ряд ознак, які характерні для закордонних гітарних конкурсів. На відміну від вітчизняних, вони можуть мати досить високу винагороду. У великих конкурсах, виконавець, як правило, у фіналі виступає разом з оркестром. Чимало конкурсних випробовувань проходять під час гітарних

фестивалів, що забезпечує більш широку глядацьку аудиторію. В європейських країнах починає набувати розвиток практика онлайн-трансляції змагань, а також залучення громадської думки у прийнятті рішень, що сприяє об'єктивності журі. Зазвичай, найбільші конкурси мають віковий ценз від 18 до 35 років, хоча в останні роки збільшилась кількість конкурсів, де впроваджуються і змагання для дітей та юнацтва.

Як вже було зазначено, для західного простору притаманне одночасне проведення фестивалів та конкурсів, так би мовити «два в одному». Так, Міжнародний гітарний фестиваль і юнацький конкурс «Louis Ignatius Gall», який проходить у німецькому місті Нордхорн 1-4 листопада 2018 року, художнім керівником якого є Олексій Белоусов (Ізраїль) та Боббі Рутвельд (Нідерланди), відкриває широкі можливості для виконавців на різних типах гітари, починаючи від класичної і завершуючи джазовою гітарою. За умови змагання в напрямку «класична гітара», обов'язковими є вікові категорії, де чітко регламентується тривалість виступів, які мають включати твори різних стилів і епох. Можливість проявити себе є у рубриках сольного виконання, ансамблю, ансамблю «педагог-учень», гітарного оркестру, де було б не менше трьох партій, кожна з яких виконували б чотири людини. Окремою умовою виступає можливість взяти участь в конкурсі на краще виконання музики Луї Ігнатіуса Галла. Якщо учасник обирає твір Галла, то до конкурсної програми додається додаткова хвилина. Істотною відмінністю вітчизняного простору є те, що гітарні конкурси проводились окремо від фестивалівних подій. Причому подібна практика має чимало прикладів і у сьогоденні. Наразі є ряд конкурсів, які проходять в подібному форматі вже не один рік, як-от Міжнародний конкурс гітарного мистецтва «ГитАс», що проводиться асоціацією гітаристів НВМС та Департаментом культури КМДА. Вікові категорії: учасники до 10 років, 11-13 років, 14-17 років, від 18 років. Так само відокремлено від конкурсної програми існує Міжнародний фестиваль гітарного мистецтва «VIVAT Guitar», який в 2017 році пройшов вже вдесяте у місті Миколаїв. Його заснування було спрямовано на «підвищення виконавської майстерності та збагачення репертуару виконавців високохудожніми творами, також популяризація сучасного українського гітарного мистецтва» [2]. У травні 2017 році було створено та проведено у Львові перший Всеукраїнський фестиваль молодих виконавців на класичній гітарі «Guitar Vik», який мав залучити до музикування виконавців віком від 17 до 20 років. В 2018 році пройшов другий фестиваль «Guitar Vik», причому якщо в 2017 році були лише солісти-гітаристи з різних регіонів України, то відтепер він включав у себе і виступи колективів. Програма фестивалю включала не лише концертні виступи, а й майстер-класи з питань гітарного виконавства та методичні

поради, презентацію нотної збірки для гітаристів-початківців та показ фільму-спогаду про В. Сидоренко.

Європейську практику поєднання фестивалю та конкурсу вдало втілює заслужений артист України, лауреат міжнародних конкурсів, соліст Національної філармонії України Андрій Остапенко, який був ініціатором та організатором проведення щорічних гітарних фестивалів у Києві з 2004 року, а згодом у їх рамках і конкурсу гітаристів – Міжнародного гітарного фестивалю гітарної музики «Київ». Загалом, протягом останніх років було започатковано ряд нових гітарних конкурсів-фестивалів у вітчизняному просторі. В місті Бровари з 2012 року проводиться міжнародний фестиваль-конкурс «Гітарний флюгер», в якому передбачено дві номінації: «класична гітара» та «класична гітара + інші музичні інструменти», де є вже традиційний поділ на вікові групи: до 11 років, 12-15 років, 16-20 років, 21 і більше років. 11-13 травня 2018 року у Черкасах пройшов перший Всеукраїнський конкурс-фестиваль гітарного мистецтва «Fiesta». Він був розрахований для участі учнів середніх спеціальних музичних шкіл та початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів. Було заявлено наступні номінації: солісти, ансамблі гітаристів (малі та великі – 4-12 учасників), оркестри. Вікові категорії – до 9 років, 10-12 років, 13-15 років, 16-18 років та змішана для оркестрів. Так само в залежності від вікових груп визначалась тривалість програми учасників. Перший Фестиваль-конкурс виконавців на класичній гітарі «Гітаріада» пройшов у місті Острог 22-24 червня 2018 року. Головою журі виступив старший викладач з класу гітари Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки Юрій Радзецький, а директором фестивалю-конкурсу – Тарас Безюльов. Було об'єднано учасників не лише з різних міст, але й різного віку, які виступали у таких категоріях: до 11 років, 12-13 років, 14-15 років, 16-18 років, від 19 років. Було заявлено сорок чотири солісти та шість ансамблів з міст Дніпро, Київ, Луцьк, Львів, Рівне, Черкаси, Чернігів, Харків та Хмельницький.

Як можна пересвідчитися, все більшого розвитку набуває гітарне мистецтво в Україні. Виникнення фестивалів-конкурсів, спрямоване на розвиток виконавства, популяризацію інструмента, обмін досвідом, підвищення рівня музикантів-гітаристів. Якщо для європейського простору стандарт поєднання фестивалю та конкурсів є досить традиційним, то в Україні тривалий час проводились гітарні конкурси та фестивалі, як відокремлені та непоєднувані події, хоча в останні роки намітилась тенденція до їх інтеграції. В більшості фестивалів-конкурсів є різні форми, в яких приймають участь гітаристи – майстер-класи, концертні виступи, зустрічі з провідними виконавцями, презентації збірок, методичних напрацювань. Масштабні проекти передбачають різні номінації, де поділ здійснюється за спеціальністю («класична гітара»,

«акустична гітара», «джазова гітара») та за віком учасників. Перспективною новацією у проведенні українських гітарних конкурсів та фестивалів є транслявання виступів та підключення громадської думки при оцінюванні виступів, які наявні в закордонній практиці. Впровадження конкурсів-фестивалів, які організовані за зразком провідних подій, що проводяться в європейському просторі, є джерелом та інструментом на шляху формування високого виконавського рівня за спеціальністю «класична гітара».

### **Список використаних джерел:**

1. Бермес І. Організаційні засади музичного фестивального руху в Україні. *Культурологічна думка*. 2015. № 8. С. 150–155.
2. Лемишевская А. Молодые гитаристы продемонстрировали свое искусство владения популярным инструментом. URL: <https://www.sovremennik.mk.ua/news/830-Mezhdunarodnyy-festival-gitarnogo-iskusstva-zavershilsya-galakontsertom.html>

### **Коваль Л.М.**

*кандидат мистецтвознавства, доцент, докторант,  
Київський національний університет будівництва і архітектури*

## **ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДИЗАЙНУ СВІТИЛЬНИКІВ**

Вважається, що перші світильники з'явилися близько 70 тис. років до н. е. і були зроблені із мушель або каменів з порожниною, наповненою сухою рослинною речовиною, наприклад такою як мох, просоченою тваринним жиром. Близько 3 тис. років до н. е. почали з'являтися кам'яні олійні лампи, а вже в VII ст. до н.е. греки виготовляли керамічні олійні лампи на заміну ручних смолоскипів. У римський період олійні лампи з формованої глини, часто прикрашені сценами полювання, почали виготовлятися серійно. Протягом наступних двох тисяч років для штучного освітлення використовувались свічки, ліхтарі і олійні лампи, виготовлені з кераміки, каменю або металу [2, с. 8–10].

У Київській Русі широке застосування свічок (спочатку сальних, потім воскових, стеаринових і парафінових) почалося з XII ст. Найпоширенішим засобом їх установки були підсвічники, для виготовлення яких використовувалися дерево, кістка, скло і порцеляна, міцний вогнетривкий метал. Також, з розвитком ливарної справи в Київській Русі ще з XI ст. почали виготовляти мідні і срібні підсвічники та панікадила, які застосовувалися переважно в церквах, палацах і будинках заможних людей, мали складну обробку з використанням рельєфного різьблення,